

törekedve, a közös múlt ápolását, a hagyományok megtartását hangsúlyozta. A történelemben visszakanyarodva az örmények 700 éves vándorlásáról szólt, akik befogadó országukban megtelepedve, mindenhol értéket alkottak, környezetüket felvirágoztatták. A megmaradás súlyos kihívásairól szólva elmondotta: európai szociológiai kutatások bizonyítják, hogy azok az emberek, akik elhagyják szülőföldjüket, és idegenben telepednek le, a második nemzedékbeli leszármazottaiknak csak kis százaléka őrzi meg anyanyelvét. A fejlődés információt hoz, de kultúrát nem. A megmaradáshoz a gyökerekből kell építkezni, ahogyan itt Szamosújváron is történik, fogalmazott a beszélő.

A rendezvényt követő ünnepi ebéden Örményország bukaresti nagykövetségének egyik munkatársa is köszöntötte a résztvevőket. A jelenlévők elénekelték az örmény, majd a székely himnuszt.

Makkay József

Pillanatképek dohogással

Hívó ember számára a szentmise egyszerre komoly, felemelő és lélekvidámító esemény. Így volt ez július 5-én Szamosújvárott is az örmény templomban, ahol Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, örmény apostoli kormányzó celebrálta az ünnepi szentmisét. Világosító Szent Gergely ünnepére ellátogattak az erzsébetvárosi örmény plébánia képviselőitől az ottani templom gondját viselő idős hölgyek s ugyancsak jöttek Gyergyószentmiklósról is, méghozzá az ottani örmény templom kórusa. Ellátogattak Bukarestből románörmények is. Magyarországról egy egész autóbusszal érkeztek jónéhány budapesti kerületi örmény önkormányzat képviselői, a szegedi önkormányzat, számos taggal képviseltette magát a Fővárosi Örmény Önkormányzat, nemkülönben az országos örmény testület is. Útközben az autóbusszon békésen, vidáman, heveskedve, megértően folyt a beszélgetés és a sokféle tennivalóról a vita. A magyar szóba időnként örmény is keveredett, elsősorban Balabianian Hartioun képviselő úr jóvoltából.

A mise fényét emelte a gyergyóiak kiváló, csiszolt előadása, a saragán, valamint a Miatyánk, amelyet a kórus illendően, őseink örmény nyelvén énekelt. Áldozás alatt külön művészi élményben volt részünk. A kórusról ugyanis felhangzott, áradt és csillogott Kirkósa Júlia csodálatos hangja.

Ebéd után a plébánia kertjében a művésznőt is kamera elé állította a kolozsvári tévé stábja. Kirkósa Júlia utána keserűen jegyezte meg: - Interjú csinálnak velem s azt sem tudják, ki vagyok.

Ebéd... mint korábban is, a nagyszámú vendégseregére való tekintettel volt „felsőház” és „alsóház”, vagyis a VIP-sereg a plébánia termében ült asztalhoz, a többiek a vendégfogadásra berendezett, tágas pincében. Az ünnepség előkészítésében és lebonyolításában jeleskedő szamosújvári asszonyok kitettek magukért: ízekre és mennyiségre senkinek sem lehetett panasza. Külön meglepetés volt, hogy ezúttal nem egyszerűen hurutos levest kaptunk, hanem valódi ángádzsáburt. Képzelem, mennyi munkába és időbe kerülhetett, amíg megbögyörgették az iszonyú mennyiségű „fület”.

Ebéd közben a „felsőház”-ból lelátogatott az érsek úr áldással.

Volt aztán más is, aki „alászállt”: Esztegár úr érdeklődött, hogy ízlik-e az étel s elégedett volt, hogy: - Összeszedtük a pénzt ehhez az ünnepséghez.

Csapatunk nem volt elégedett, mert legalább egy fél szóval szerette volna a nagytekintélyű Esztegár úrtól azt hallani, hogy „köszönjük”, miután a Fővárosi és az Országos Örmény Önkormányzat egyaránt jelentős összeg előzetes átutalásával járult hozzá a nap költségeihez. Ez a két magyarországi önkormányzati testület egyébként a szükségessé vált harangjátékra ugyancsak megszavazott és átutalt Szamosújvárra: a fővárosiak 100 ezer, míg az országos képviselőtestület 250 ezer forintot. Sajnos, erről szó sem esett, legalábbis az illetékes

szamosújvári szájakból nem.

De jó, hogy eszünkbe jut a méregdrága harangjáték! Bizonyosan nagyon szép és méltó, illetőleg reméljük, hogy az lesz. Mert amit hallottunk, az olyan volt, mint amikor egy amatőr magnós igyekszik a vonatzakatolást utánozni, ám lekeverni sem tudja, csak a magnószalagot vágja el egy ollóval...

De félre a tüskéssel, mert az ebéd végefelé megjelent az „alsóház”-ban Örményország bukaresti nagykövetségének munkatársa, aki angol nyelvű köszöntőjében elmondta, hogy sem románul, sem magyarul nem tud, de nagyszerűnek tartja, hogy ilyen sok örmény gyűlt össze a Szent Gergely napra.

És nehogy elfelejtsük; az EÖGYKE-terem (a pince egyik szárnyának közönsége) a pincében elnyert érseki áldástól megtáltosodva, miután a pince másik szárnyában elhangzott az örmény himnusz, deklaratív együttműködéssel elénekelte a székely himnuszt.

Erdélyi örmény közmondás

Ha minden vízbe beleköpködsz, honnan fogsz inni;
Theor ámen cseri mecs thékhnusz, ná uszkicz bi chémisz.

Utánnomás a Népszabadság július 9-i számából - részletek

Magyar tábornok, argentin nemzeti hős

Koszorúzás Czetz János óbudai emléktáblájánál

A szabadságharc legfiatalabb hadtestparancsnoka volt, Buenos Airesben már régen szobrot állítottak Czetz Jánosnak, s Budapesten is utca viseli nevét. Kellemes kertvárosi utca Óbudán. Erre jár a 42-es busz. Emléktáblája is van a tábornoknak a Mátyás király utca sarkán, az Ámor drinkbár falán. Itt tartottak koszorúzást tegnap, születésének 181. évfordulóján. Az argentin nagykövet, Emilio Horacio Solari helyezett el koszorút a tábla alatt, katonai díszőrség jelenlétében.

Czetz János katonai érdemeiről dr. Holló József vezérőrnagy, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főigazgatója beszélt. Felidézte az 1848-49-es szabadságharc ifjú tábornokának emlékét, aki a huszonnyolc éves Klapka mellett a magyar hadsereg legfiatalabb tábornoka volt a maga 27 esztendejével. Érdemei közé tartozik a többi közt Kolozsvár visszafoglalása 1849-ben. Bem később ideiglenesen rábízta az erdélyi hadtest irányítását. Amikor azonban Czetz Nagyszebenben lezuhant a lováról, annyira megsérült, hogy nem tudott tovább szolgálni. Betegen érte meg a szabadságharc végét. Egy ideig bujkált, majd elhagyta az országot. Ő volt az első, aki megírta a magyar függetlenségi háború erdélyi harcainak történetét, könyve 1850-ben jelent meg Hamburgban. Élt Párizsban, Törökországban, Svájcban, vasútépítéseken dolgozott térképész mérnökként. Sevilleben házasodott meg 1859-ben, argentin nőt vett feleségül. Néhány hónappal később már az olaszországi magyar légió alapításában tevékenykedett. „Ez volt az utolsó magyar erőfeszítés, amelynek mindent feláldoztam” - írta, de hamar belátta, hogy a magyar ügy a nagyhatalmak játékának eszköze. Ezek után 1860-ban elhagyta Európát, felesége hazájába távozott, és ott sokat tett Argentínáért is.

Ő alapította 1870-ben az argentin katonai akadémiát, melynek huszonöt éven át, nyugdíjazásáig igazgatója volt. Emellett az argentin katonai térképészeti intézet alapítása is az ő nevéhez fűződik. Egy ezredesi hadmérnöki csoport vezetőjeként feltérképezte az ország Paraguayjal és Brazíliával határos vidékét. Felállított egy műszaki alakulatot is, amely máig az általa tervezett egyenruhát viseli. /.../